

Samhällskontraktet och dess organisation 2024

Den 9 februari 2009 tecknades ett unikt avtal. Då enades Eskilstuna kommun, Västerås stad och Mälardalens universitet (MDU, före detta Mälardalens högskola) att tillsammans arbeta med forskning och utveckling av skola, omsorg och framtidens arbetskraft. Under 2014 gick även Region Västmanland och Landstinget Sörmland in i Samhällskontraktet. Avtalet har förnyats med ytterligare fyra år vid tre tillfällen: 2013, 2018 och 2022. Från år 2022 genomfördes en genomgripande förändring av inriktning, processer och arbetssätt nu med Västerås stad, Eskilstuna kommun och Mälardalens universitet som parter.

Samhällskontraktet ska hantera komplexa utmaningar som kräver samverkan och innovation där Samhällskontraktet kan fylla en avgörande funktion som leder till verklig förändring inom gemensamt prioriterade områden.

Missionsinriktat innovationsarbete

Under 2024 kommer Samhällskontraktet att fortsätta arbeta enligt ett missionsinriktat angreppssätt, vilket innebär att olika aktörer jobbar i samma riktning mot gemensamma mål. För att hantera Samhällskontraktets prioriterade komplexa utmaningar kommer det att krävas förändringar på systemnivå, nya samarbeten och arbetssätt.

'Missions' som angreppssätt bygger på sektorsöverskridande och branschöverskridande samarbeten. Inspirerande och mätbara mål som ska uppnås inom en viss tidsperiod. Målet ska ha ge effekt i samhället och vara relevant för en stor del av befolkningen. Vi kallar det för samhällsmål.

- Angreppssättet förutsätter en mängd av initiativ med gemensam riktning.
- Arbetet koordineras av aktörer på systemnivå, men bygger på gemensam kraftsamling, där omställning sker genom att alla går mot det mål man tillsammans formulerat.
- Genom angreppssättet förhåller man sig även till Agenda 2030-målen på ett nytt sätt. De komplexa mål man tar sig an i missionsarbetet hanterar de reella samhällsutmaningarna som bland annat spänner över flera mål i Agenda 2030.

1. Samhällskontraktets vision, mission, fokusområden och styrande perspektiv

Vision:

"Ett tryggt och hållbart samhälle präglad av tillit där du som invånare känner dig inkluderad och ges förutsättningar att uppnå din fulla potential genom hela livet."

Mission:

"Tillsammans lösa komplexa samhällsutmaningar, skapa lärande, sprida kunskap och insikter genom innovativ samproduktion mellan Samhällskontraktets parter, invånare, civilsamhälle och näringsliv."

SAMHÄLLSKONTRAKTET

Prioriterade perspektiv:

- *Partnerskap och samproduktion*
- *Innovation i offentlig sektor*
- *Tvärvetenskaplighet*
- *Utgå från invånaren*
- *Tillitsskapande*
- *Proaktiva insatser*
- *Trygghet*
- *Digital teknik*
- *Ökad brukartid – skola, vård och omsorg utifrån invånarnas behov*

Fokusområde – Alla barn och unga lyckas

Samhällskontraktet ska bidra till förbättrade skolresultat, hälsa och välbefinnande samt ökad nutidstro genom att fokusera på att alla barn och unga oavsett bland annat kön, bakgrund och stadsdel medskapar sina sammanhang, har hållbara och hälsosamma vuxenrelationer samt utmanas i sitt lärande och stöds i sin prestation.

Fokusområde – Välmående och självständiga äldre

Samhällskontraktet ska bidra till att kommunernas äldre invånare oavsett kön, bakgrund och stadsdel upplever ökad hälsa, aktivitet, delaktighet, självständighet samt trygghet i sina liv.

Samhällsmål och systemiska portföljer

Utifrån identifierade utmaningar inom fokusområdena skapas en gemensam förståelse för komplexiteten mellan professioner och olika aktörer. Utifrån den kunskapen har gemensamma samhällsmål tagits fram. Målen ligger som grund för systemiska portföljer av utbildnings-, forsknings- och innovationsinitiativ som skapar riktning mot målen.

2. Organisation 2024

Under 2024 består organisationen av en styrelse, ett Core Team samt ett kansli kallat processtödet som är anställt av värdorganisationen MDU.

2.1 Styrelse

Samhällskontraktets styrelse har till uppdrag att styra den strategiska utvecklingen. Styrelsen ansvarar för att:

Besluta om verksamhetens inriktning, årlig verksamhetsplan, verksamhetsberättelse, budget och uppföljning. Styrelsen ska också tillse att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande regelverk.

Samhällskontraktets styrelse:

Ordförande: Helene Öhrling, Västerås stad
Per-Inge Hellman, Västerås stad
Tommy Malm, Eskilstuna kommun
Anna-Marie Giotas Sandquist, Eskilstuna kommun
Martin Hellström, MDU
Anna Letterstål, MDU

SAMHÄLLSKONTRAKTET

2.2 Core Team

Core Teams uppdrag är att vara beredningsgrupp till styrelsen och en operativ möjliggörare för Samhällskontraktets verksamhet.

Core Team verkar i tre grupperingar:

- Som en helhet
- Som beredningsgrupp till styrelsen
- Uppdelat på de två fokusområdena

Uppdrag Core Team som helhet:

1. Sortera, analysera och prioritera gemensamma komplexa samhällsutmaningar som identifieras av varje part inom fokusområden. Besluta och följa upp framtagna samhällsmål. Bidra med att ge relevant input kring parternas strategiska fokus och behov kopplat till deras utmaningar och Samhällskontraktets fokusområden.
2. Verka aktivt för att Samhällskontraktet drivs utifrån framtagna vision, mission, fokusområden och styrande perspektiv.

Hela Core Team träffas två gånger per år.

Uppdrag beredningsgrupp till styrelsen

1. Bereda inför styrelsen.
2. Agera stöd till övergripande processledaren i strategiska och operativa frågor.

Representanter:

Per-Inge Hellman, Västerås stad

Anna-Marie Giotas Sandquist, Eskilstuna kommun

Anna Letterstål, MDU

Uppdrag Core Team uppdelat i de två fokusområdena

Ett grundläggande uppdrag för respektive fokusområde är att besluta om vilka initiativ och satsningar som ska genomföras inom fokusområdet, samt vilka resurser som ska avsättas för det. Parterna har i dessa beslut en röst var.

Därutöver ska Core Team inom respektive fokusområde:

1. Skapa förutsättningar, möjliggöra, prioritera och stödja verksamheten till att bli operativt framgångsrik.
2. Säkra att intern prioritering av komplexa samhällsutmaningar görs utifrån vision, mission, fokusområden och styrande perspektiv och lyfts till Samhällskontraktet.

SAMHÄLLSKONTRAKTET

3. Ansvara för att löpande kommunikation förmedlas och sprids från och till den egna organisationen kopplat till Samhällskontraktets verksamhet. Att kommunikation når relevanta målgrupper samt att göra erbjudandet känt inom egna organisationen.
4. Skapa förutsättningar att rätt kompetenser och övriga resurser tillgängliggörs för att genomföra de aktuella initiativen och satsningarna inom ramen för Samhällskontraktet så att den avsedda verksamhetsnyttan och samhällsmålen uppnås.

Representanter fokusområde 1:

Åsa Lundqvist, direktör Skultuna kommun, Lenny Hallgren, Per-Inge Hellman samt Peter Boudin, Västerås stad
Lina Axelsson Kihlblom, Fredrik Karlsson, Magnus Minh Gustafsson, Eskilstuna kommun
David Carlsson, MDU*

Representanter fokusområde 2:

Christine Wäneskog och Anne Almqvist, Västerås stad
Johan Lindström och Patrik Nilsson, Eskilstuna kommun
Lena Malmstål Hammar, MDU*

*Under början av 2024 tillsätter MDU fler representanter i Core Team

2.3 Samhällskontraktets värdakademi på Mälardalens universitet – Akademin för hälsa, vård och välfärd

Högskolestyrelsen fattade beslut om nya regler för centrumbildningar i maj 2016. Av reglerna framgår det att en centrumbildning ska vara organiserad inom ramen för högskolans arbetsordning och vara placerad vid en akademi, en så kallad värdakademi.

Rektor beslutade 2017-12-12, att Akademin för hälsa vård och välfärd (HVV) blir värdakademi för centrumbildningen Samhällskontraktet (SHK).

2.4 Processtödet

Processtödet ansvarar för att leda, facilitera, samordna och genomföra det operativa arbetet inom Samhällskontraktet. Processtödet ska säkra att Samhällskontraktet erbjuder en gemensam samverkansarena för parterna där de tillsammans med andra aktörer samarbetar på nya sätt utifrån ett vetenskapligt grundat systemperspektiv med designmetodik för att tillsammans gå i riktning mot 'Alla barn och unga lyckas' samt 'Välmående självständiga äldre'.

3. Verksamhet

Samhällskontraktet är en samverkansarena där parterna tillsammans med andra aktörer gemensamt kan gå bortom befintliga strukturer och processer för att skapa nya insikter, kunskap och i förlängningen systemförändring. Fokus är att uppnå uppsatta mål och verksamhetsnytta till gagn för invånare och samhälle. Samhällskontraktets verksamhet har fyra funktioner (3:1-3:4). SHK samverkar med andra sektorer och integrerar utbildning, forskning och praktik för att skapa lokal systemförändring.

3.1 Samhällsforum

SAMHÄLLSKONTRAKTET

Samhällsforum erbjuder forum där parterna tillsammans skapar dialog, kunskapsutbyte och inspiration som inkluderar och engagerar medarbetare och även omliggande samhälle. I Samhällsforum bygger parterna vidare på befintlig kunskap, engagerar och identifierar gemensamma utmaningar, samband och gap där parterna tillsammans kan och vill göra skillnad samtidigt som processen till förändring startar.

3.2 Samhällslabbet

Samhällslabbet erbjuder en kreativ miljö för att utforska, lära och skapa nya insikter. Samhällslabbet tillhandahåller expertis och innovationsverktyg samt mobiliserar resurser från parterna i syfte att genom samproduktion stödja initiativ och processer för att uppnå samhällsutveckling. I innovationsprocessen utforskar, skapar och testar parterna tillsammans med berörda intressenter och aktörer ny kunskap och nya lösningar på utpekade komplexa samhällsutmaningar.

3.3 Samhällsakademin

Samhällsakademin erbjuder kompetensutveckling för parternas medarbetare med fokus på att utveckla kunskap och förmågor att möta vår tids komplexa utmaningar. Under 2024 kommer det ske en betydande på i relation till utbildning och studenter. Ett flertal utbildningsprogram och kurser kommer att arbeta med utmaningar från Samhällskontraktet, studenter kommer erbjudas skriva ex-jobb, samt att mikro-jobb kommer erbjudas studenter.

Forskning som bedrivs i eller startas upp i Samhällskontraktet kommer att genomsyras av tvärvetenskaplighet och inkludering. Tvärvetenskaplighet i den mening att olika forskningsansatser uppmuntras och integreras. Inkludering i den mening att invånare, medarbetare, studenter och forskare på ett jämlikt sätt tillsammans tar sig an olika samhällsutmaningar. Genom Samhällsakademin möjliggörs initial finansiering för ny forskning och utbildning.

3.4 Testbäddar och testplatser

Olika fysiskt eller organisatoriskt avgränsade platser i Västerås och Eskilstuna fungerar antingen som testbäddar där flera olika sammanvävda initiativ genomförs samtidigt eller testplatser där enstaka initiativ drivs. Syftet med tester är att skapa lärande för att sedan möjliggöra uppskalning.

4. Roller och uppdrag

I processtödet finns följande roller.

Processledare – verksamhetschef

- Initiera, bereda och föredra ärenden och verkställa styrelsens beslut
- Leda och fördela arbetet inom Samhällskontraktet på uppdrag från styrelsen.
- Ansvara för budget och att uppsatta mål nås samt att verksamheten löpande följs upp och redovisas till Core Team och styrelsen.
- Främja goda arbetsresultat, en effektiv verksamhet och samhällsnytta enligt Samhällskontraktets uppdrag genom att:
 - Säkerställa att den operativa verksamheten styrs och leds utifrån framtagen styrmodell
 - Främja arbetsmiljöarbetet för processtödet och skapa en innovativ, engagerande och inkluderande kultur samt identifiera och rapportera arbetsmiljöfrågor
 - Verka för god kommunikation och transparens såväl internt mellan parterna som externt
 - Säkerställa att relevanta resurser och kompetenser finns inom Samhällskontraktet
 - Leda verksamheten så att uppväxling av externa medel sker enligt uppsatta mål

- Säkerställa att relevanta handlingar diarieförs och arkiveras
- Sammanställa prognosunderlag och verksamhetsberättelse för leverans till verksamhetsplanering MDU.
- Utveckla och stärka den strategiska kommunikationen till att bli operativ framgångsrik i syfte att stödja verksamhetens syfte samt samordna och följa upp den operativa kommunikationen till prioriterade målgrupper i utpekade kanaler.

Utöver det har processledaren:

- en budget för att finansiera nya aktiviteter och initiativ som utvecklas under pågående budgetår.
- beslutanderätt på utgifter för nya aktiviteter och projekt med en budget upp till 200 000 kronor. Vid nya aktiviteter med budget över 200 000 kr skall Samhällskontraktets styrelse/Core Team fatta beslut.

Processledare innovation och design

TVå processledare med likartat uppdrag leder vardera fokusområde.

Strategi och design

- Leda det strategiska designarbetet för att bygga upp vardera fokusområde
- Säkerställa samverkan mellan processtödet, medarbetare från parterna samt andra identifierade aktörer från näringsliv och civilsamhälle. Detta genom att designa, facilitera och leda aktiviteter i form av forum och labb, alternativt säkerställa kompetent processledning för dessa processer
- Sammanfatta, visualisera och paketera idéer och koncept som kommer från forum och labb, alternativt säkerställa att det genomförs.
- Leda utvecklingen av innovationsinitiativ och möjliggöra att de testas
- Uppföljning och utvärdering av forum, labb och testbäddar, samt säkra kontinuerligt lärande.
- Samarbeta nära med processledare för forskning och utbildning för att för att utveckla fokusområdets portföljer.
- Leda arbetet att etablera nya testbäddar.

Samverkan och kommunikation

- Leda Core Teams arbete kring behov, samsyn, omvärldsbevakning med fokusering på process och portfölj.
- Bygga kultur med interna och externa partners för grundade och hållbara processer samt godas resultat.
- Säkerställa, tillsammans med Core Team, att prioritering av innovations- forsknings och utbildningsinitiativ fokuserar på Samhällskontraktets prioriterade perspektiv och tar Västerås och Eskilstuna närmare de beslutade samhällsmålen.
- Kommunicera internt med fokus på Core Teams process och portföljarbete, säkerställa kommunikation inom pågående initiativ samt bidra till nödvändig extern kommunikation om Samhällskontraktet.

Omvärld och invärld

- Omvärldsbevakning t.ex. ta del av ny forskning, seminarier, litteratur och följa relevanta aktörers arbete.
- Faciliteringsstöd vid behov i andra delar av Samhällskontraktet än det fokusområde processledaren har som huvudansvar.
- Bidra till Samhällskontraktets medverkan på olika arenor.

- Söka finansieringsmöjligheter utöver basfinansiering från Samhällskontraktet.
- Ansvar för aktivitetsplan, budget inom givna ramar och uppföljning.

Biträdande processledare

- Internkommunikation
 - Ansvara för internportalen
 - Ansvara för dokumenthantering och systematik för effektiv internkommunikation i processtödet
- Samordna och utveckla arbetet kring avtal och upphandling
 - Samordna processen kring upphandlingar och avtal
 - Följa upp avtal, utbetalningar
 - Diarieföring och arkivering av avtal
- Samordna processer kring rekrytering och studentuppdrag
- Planering och uppföljning och analys (tillsammans med ekonom)
 - Skapa ett systematiskt arbete och ge stöd till övriga processledare för ekonomisk planering och uppföljning och analys
 - Sammanställa kostnader och underlag för budget och prognostisering för dessa
 - Bistå vid uppföljning och rapportering av initiativ inklusive indikatorer för dessa
- Eventsamordning (fokus SHK övergripande)
 - Bokningar och samordning av olika samarbeten, aktiviteter och event
 - Sammanställa deltagarlistor och följa upp insatser kring event, seminarier och liknande aktiviteter.
 - Ansvara för kontaktdatabaser
 - Ge stöd till amanuenser och andra delar av processtödet
- Operativt stöd för verksamheten, inklusive samordna arbete med verksamhetsberättelse, bistå vid framtagande av material till stöd för lärande
- Ansvara för utveckling, underhåll och uppföljning av digitala verktyg t ex Samhällshubben och nano learning. Vara en del av ett team som arbetar med webben.
- Ingå i del av processtödet som arbetar med extern kommunikation i form av bla webb, nyhetsbrev, media och event.
- Projektleda särskilda satsningar och aktiviteter.

Processledare forskning och utbildning

Tjänsten är en satsning under två år (14 aug 2023 – 30 juni 2025) och finansieras 50 % av MDU.

- Huvudansvar för verksamheten inom Samhällsakademin för att initiera och stärka forskning och utveckla utbildning inom fokusområdenas portföljer
- Söka finansieringsmöjligheter utöver basfinansiering från Samhällskontraktet
- Samordna de forskningsanslag på 10 miljoner som knutits till Samhällskontraktet från MDU
- Arbeta i team med övriga processtödet gällande kommunikation och övriga verksamhet.

Gällande forskning

- Planera och genomföra aktiviteter som kopplar ihop forskare vid MDU med praktiker främst hos parterna.
- Bevaka och utvärdera forskningsutlysningar samt ta initiativ för att i samverkan göra forskningsansökningar i syfte att säkra externa medel.
- Upprätta avtal/överenskommelser för hur beviljade medel ska användas, följas upp och utvärderas.

- Samordna Samhällsakademin med främst Forskningsstödet (FSI) vid MDU i syfte att sprida information om utlysningarna och främja framtagandet av gemensamma forskningsansökningar.
- Stödja forskares deltagande i Samhällskontraktets övriga verksamhet och där så är relevant.

Gällande utbildning

- Stödja och driva utvecklingen av nya utbildningar inom Samhällskontraktets intresseområde
- Ansvara och administrera planering, utveckling och drift av olika utbildningsinsatser som ges inom ramen för Samhällsakademin.
- Samordna Samhällsakademin med den utbildningsverksamhet som bedrivs hos parterna
- Aktivt arbeta med kommunikation om utbildningar som ges inom ramen för Samhällsakademin.
- Stödja utbildningsledares och lärares och studenters deltagande i Samhällskontraktets övriga verksamhet.
- Utveckla och aktivt arbeta med studentinvolvering i Samhällskontraktets verksamhet.

Actionbaserade följeforskare*

- Följeforskning i utvecklingsfrämjande anda för att beforska och bidra till verksamheten med fokus på ledning och styrning. Följeforskningen fokuserar på styrelse, Core Team och processtödet arbete
- Utveckla forskningen med ett starkt inslag av medverkan av parterna samt ett innovations- och ett designtänk.
- Stödja hela processtödet med forskarkompetens, kontakter och perspektiv för att utveckla Samhällskontraktet. Vara ett strategiskt stöd och bollplank till övergripande processledare
- Skapa en brygga och synergier mellan följeforskningen av Samhällskontraktet och den strategiska satsningen på samverkansforskning på MDU
- Leda processen för styrelsens uppföljning och utvärdering av 2024

** Utsedd följeforskare finansieras 25 % av Samhällskontraktet och växlar upp med 10 % genom den strategiska satsningen på samverkansforskning på MDU.*

Ekonomicontroller*

- Ansvara för ekonomisk uppföljning och redovisning av Samhällskontraktets ekonomi och projekt
- Redogöra ekonomiska resultat för finansiärer och styrelse

* 10 % tjänstgöringsgrad

Seniora rådgivare

Under 2023 togs den första seniora rådgivaren in till Samhällskontraktet, professor Laura Lee. Under 2024 ses behovet och möjligheten över för att ansluta fler till en panel av seniora rådgivare som bidrar till att placera Samhällskontraktet i en världsledande position för lokal systemförändring samt operativt ge rådgivning efter behov till verksamheten.

Amanuenser

Under 2024 kommer avgränsade uppdrag och mikro-jobb att erbjudas till studenter, så kallade amanuenser. Uppdragen formas utifrån styrelsens och Core Teams prioriteringar.

5. Uppföljning och utvärdering 2024

I den övergripande verksamhetsplanen har styrelsen satt fem verksamhetsmål för hela Samhällskontraktet. I det missionsinriktade angreppssättet sätts inspirerande och mätbart mål så kallade missions/samhällsmål. Samhällsmålen baseras på identifierade komplexa samhällsutmaningar inom fokusområdena. Vardera fokusområde har en portfölj av utbildnings-, forsknings och innovationsinitiativ som skapar riktning mot samhällsmålen.

Uppföljning och utvärdering sker på två nivåer

Styrelsen följer upp verksamhetsplanens mål:

1. Genom interaktiva former och insamling av data från styrelse, Core Team och processtöd i slutet av året
2. Genom Core Teams arbete och resultat

Core Team följer upp samhällsmålen:

1. Genom att följa upp pågående initiativ i portföljen där indikatorer/mätal sätts utifrån avsikten med initiativet.

Emma Mossberg
berett av styrelsens beredningsgrupp, beslutat av styrelsen
Detta dokument revideras årligen